

[Undervisningsministeren]

dannelse. Men vil vi have mere efteruddannelse, så må vi enten afkorte grunduddannelserne eller finansiere det på en anden måde end over skatter og øgede arbejdsgiverbidrag. Som bekendt er der for øjeblikket ikke mulighed for merudgifter, men der kan selvfølgelig ske omstillinger og en ændret prioritering inden for de givne rammer. Jeg er derfor glad for, at forslaget realistisk taler om en gradvis udbygning afpasset efter de økonomiske muligheder. Her vil jeg føje til: afpasset efter, hvad arbejdsmarkedets parter kan blive enige om.

Forslaget indeholder visse elementer beslægtede med LOs og socialdemokratiets tanker om betalt frihed til uddannelse, bl.a. oprettelsen af en uddannelsesfond og gradvis uddannelsesorlov til alle. Forslagsstillerne nævner selv, at det er en udvikling, som er i gang, og det får regeringen til at sige: ja men skulle den udvikling så ikke fortsætte på samme måde? Men jeg forstår, at forslagsstillerne vil sætte skub i dette, og hvis der er måder, hvorpå vi kan gøre det uden at krænke de frivillighedsprincipper, vi hidtil har bygget dette på, så mener jeg absolut, at det bør drøftes.

Jeg vil gerne allerede nu, inden jeg går i gang med de enkelte punkter, sige, at forslaget jo – ikke unaturligt – er præget af, at forslagsstillerne har en særlig tilknytning til folkeoplysningen. Jeg skulle hilse og sige fra den mere erhvervsrettede voksenundervisning, at man føler sig lidt forsømt i dette forslag. Da der for nogle år siden var en OECD-delegation i Danmark for at kigge på dansk voksenundervisning, følte man også, at den erhvervsrettede undervisning var noget forsømt, eller rettere sagt: ikke forsømt, men underprioriteret i forhold til den almene voksenundervisning. Det vil jeg sådan set ikke klandre forslagsstillerne for, for sagen er, at de her bygger videre på det, som er det helt specielle for Danmark, nemlig at vi har satset helt ekstraordinært på den almene voksenundervisning, sådan som den giver sig udtryk i højskoletraditionen, der jo også stærkt præger fritidsundervisningen.

Jeg vil sige lidt om de enkelte punkter og skal nok passe på, det ikke bliver for langt.

Ad punkt 1. Der tales om decentralisering og om udstrakt frihed for deltagerne, underviserne og initiativtagerne. Der tales om fleksibilitet og mangfoldighed og om, at man

ønsker at reducere deltagerbarrierer. Det harmonerer alt sammen vældig godt med udviklingen inden for den almene voksenundervisning. For den almene kompetencegivende voksenundervisning og den erhvervsrettede voksenundervisning må nogle af disse principper modificeres af hensyn til, at de faglige mål og den faglige styring, der må være i disse uddannelser, selvfølgelig må være landsdækkende og undertiden ret så specifikke, da disse erhvervsrettede voksenuddannelser jo skal give den samme kompetence som de erhvervs- og studieforberedende ungdomsuddannelser.

Punkt 2 omfatter efter sin ordlyd folkeoplysningen og folkehøjskolen og efter bemærkningerne også den øvrige almene voksenundervisning. For at styrke det folkeoplysende arbejde foreslås det i bemærkningerne, at der i et bredt sammensat udvalg forberedes en ny lov om folkeoplysning på basis af et forudgående forsøgs- og udviklingsarbejde.

Principperne i forslaget ligger indholdsmæssigt på linje med de overvejelser, der hidtil er gjort omkring ændring af fritidsundervisningsloven. Som bekendt agter regeringen at fremsætte et forslag til ny fritidsundervisningslov i folketingssamlingen 1983-84, primært med henblik på overgang til bloktilskud enten pr. 1. august 1984 eller pr. 1. januar 1985, men også med henblik på en egentlig indholdsmæssig revision af loven. Som jeg sagde under behandlingen af det tidligere forslag, kan jeg ikke komme nærmere ind på disse ting endnu.

Endvidere indeholder punkt 2 et forslag om, at aktiviteter, som beskæftiger sig med væsentlige samfundsanliggender, især bør fremmes. Det er selvfølgelig meget godt, at man skal beskæftige sig med ting, der er væsentlige. Jeg havde foretrukket, at man havde sagt »væsentlige menneskeanliggender«, for der er i vores tid en stærk tendens til at overbetone dette med samfundet. Jeg mener, at vi skal erstatte ordet »samfund« med ordet »menneske«, så vi tager alle dimensionerne i menneskelivet med. Det mener jeg specielt vi skal huske i voksenundervisningen.

Vedrørende punkt 3 vil jeg sige, at man må erkende, at enkeltfagsundervisningen til folkeskolens prøver ikke i alle tilfælde er tilfredsstillende for voksne deltagere. Jeg må dog tilføje, at læseplanerne ikke er til hinder